

Rodina je naším bohatstvím

Rodina je naším bohatstvím, a proto je rodina i středem zájmu pastorační péče církve. Chceme přispět k posílení povědomí o identitě rodiny jako jedné ze základních hodnot naší společnosti zakotvených v Bibli. Vnímáme to, že se rozhodnutí založit rodinu dostalo do sféry pouhého osobního rozhodnutí, přestože rodina byla vždy považována za nejvýznamnější stabilizační faktor společnosti a jedním z důležitých měřítek společenského úspěchu jednotlivce. Málokdy se pozastavíme nad tím, když je zpochybňována rozdílnost mezi mužem a ženou, nevěnujeme pozornost sporadickému ocenění všech, kteří budují rodinu, nedostatečně motivujeme mladé lidi k rozhodnutí uzavřít trvalý celoživotní vztah, jako bezdětní nejsme dostatečně solidární s těmi, kteří děti vychovávají.

Možná proto překvapí tvrzení, že církev považuje rodinu, která vzniká svobodným rozhodnutím pro celoživotní manželský závazek muže a ženy, za dar. Rodina je darem nejen pro společenství církve, ale i nenahraditelným prostředím pro vznik a kultivaci životodárných vztahů, na nichž stojí celá společnost. Přistoupit na optiku daru neznamena odsuzovat ty, kterým se rodinné vztahy nedaří. Cílem tohoto sdělení je povzbudit v přesvědčení, že je možné a hlavně užitečné se k tomuto ideálu podle možností přibližovat.

O co ale vlastně jde:

Jsme přesvědčeni, že existence člověka, který se rodí jako muž, nebo žena, má hluboký smysl. Jen v bipolárním vztahu mohou oba rozvíjet svoji tělesnou, duševní i duchovní jednotu, která současně vytváří předpoklady pro trvalý rozvoj společnosti. Protože křesťanům nejde o naplňování nějaké ideologie, ale o život v lásce k Bohu a bližnímu, má i manželství muže a ženy svůj smysl v utváření vztahů na základě vzájemné úcty, lásky a věrnosti. K tomu, aby muž a žena v tomto nelehkém úkolu obstáli, se neobejdou bez pomoci zvenčí. Pokřtění manželé proto zvou ve svátosti manželství do svého společenství i Boha, nechávají se jím vést a vědomě s ním spolupracují.

Smysl manželství spočívá v rozvoji celé dimenze člověka jako vztahové osoby. Narození dítěte, které je pokračováním života, je proto největším darem manželství. Rodiče nemají právo na dítě, ale dítě má právo být respektováno jako lidská osoba od chvíle početí. Dítě má právo na lásku svých rodičů. Proto je pro dítě rodičovská výchovná péče nezastupitelná. Láska se, jak víme, neprojevuje pouze na emocionální a materiální rovině. Rodiče jsou především služebníky autority a vzory, které vždy předávají mravní hodnoty, a to v kladném i záporném ohledu. Hodnoty se předávají v prožívání každodenních situací, dobrým příkladem a povzbudivým slovem. Na pravdivosti rodičovských postojů záleží, zda v rodině získá dítě díky bezpodmínečnému přijetí jistotu vlastní hodnoty, důvěru v odpuštění, a zda se naučí vděčnosti a úctě k druhému projevené slovy děkuji, prosím a promiň.

Svědectví víry rodičů, prarodičů a dalších členů rodiny vytváří v neposlední řadě i předpoklady pro přijetí daru víry. Rodiče mají proto prvořadé a nezcizitelné právo svoje dítě vychovávat. Uvědomování si tohoto práva i povinnosti je zvláště naléhavé v situaci, kdy jsou rodiče vystavováni nepřiměřeným nárokům v zaměstnání a musí volit mezi hmotnými výhodami a časem stráveným s rodinou.

Dospělostí dětí ale vzájemné vztahy nekončí, naopak. Nejde jen o nezbytnou pomoc dospělých dětí rodičům, ale o to, že teprve ve vztahové pestrosti a šíří se rodina stává místem, kde si generace pomáhají a vzájemně se obohacují, kde je život každého člena považován za dar až do jeho přirozeného konce.

Vidíme, v jakém rozporu s tím, co bylo řečeno, jsou situace, kdy děti strádají v nestabilních vztazích, nebo dokonce když se nesmí dítě narodit a nemohoucí se stává zdánlivě přebytečným. Chceme zdůraznit, že je potřebné pomáhat všem, kteří se do podobných situací dostávají. Současně ale nelze souhlasit s tím, aby byla nestabilita soužití považována či prohlašována za normu. Církev chce připomenout, že se společnost dostává na scestí, pokud se vydává tímto směrem.

Čeští a moravští biskupové

Ve Špindlerově Mlýně 26. 4. 2017